

Čapljina: Ruža Hercegovine

27. prosinca 2020.

Čapljina je danas jedan od najljepših gradova ne samo u Hercegovini. U to smo se osobno uvjerali, a ljudi su ovdje bili i kreativni. Svoje vrijednosti poštuju. Za hrvatsku slobodu mnogi su Čapljinci i živote dali i zato nije bilo niti jednog Čapljinca koji nije bio sretan kada je niknuo Spomenik hrvatskoj slobodi. Nisu stanovnici ovoga grada zaboravili niti onoga po kome je grad dobio ime.

Piše: Anto PRANJKIĆ

-Kad sa sjevera Hercegovine, iz recimo Jablanice, krenete prema jugu, prema Republici Hrvatskoj, najbolje vam je proći kroz Čapljinu, jer tu ćete naići na bezbroj lijepih objekata za odmor, a možete okom posegnuti i za niz predivnih objekata koji plijene pozornost, prije puta za Hercegovinu kaže nam Marko iz Kiseljaka. Objašnjavajući nam reče kako je odatle išao više puta te kako se divio ljepotama Hercegovine, a nije dugo niti na granici čekao.

Čapljina je zapravo nezaobilazna za ljubitelje arhitekture, povijesti, turističke sladokusce, ali i za ljubitelje prirode, jer ovdje za svakoga ima ponešto.

-Naš se grad prvi puta spominje 1632. godine, a danas ima oko 6. 300 stanovnika, koji se najviše bave poljoprivredom, ali u Čapljini još uvijek ima i industrijskih postrojenja. Istini za volju, mnogo manje nego ranije, ali ima ih. Također, nekada smo imali mnogo tvornica. Tako smo imali tvornicu kekša i vafla Lasta. Ovdje se proizvodila i trikotaža te gumeni tehnički proizvodi i armatura. Nažalost, sve to više onako kako je trebalo biti. Lasta je morala spustiti svoja krila, a slično je i s drugim tvrtkama. Naravno, i turistički su kapaciteti prilično veliki, kaže nam Ivica Bošković i napominje da svakako pogledamo Počitelj i Mogorjelo. No, još jednom podvlači da moramo kušati kekse iz Laste, jer oni su uistinu vrhunski te se izvoze diljem svijeta. Ivica napominje kako je interesantno i to kako su Čapljinci mogli održati svoje gospodarske subjekte koji se bave proizvodnjom ili preradom armature, gumenih tehničkih proizvoda i trikotaže. Prema njegovim riječima nitko im nije davao šansu:

- Nitko nam nije vjerovao da ćemo uspjeti sve to sačuvati, a mi smo, hvala Bogu, uspjeli. Uz to, ono što je ovdje vrlo važno jeste poljoprivreda. Ljudi se bave proizvodnjom i prodajom duhana i najviše se živi od njega, ali plodno je zemljište u ovom dijelu Hercegovine pa uspijevaju i druge kulture. Gotovo cijelo selo Višići živi od poljoprivrede. Tu su zastupljene mnoge kulture: smokva

na primjer, ističe Ivica i kaže da se najbolji duhan u Hercegovini proizvodi u selima Pržići i Crnići. Ljudi tamo znaju i tehniku, imaju iskustvo i ljubav i onda sve bude kako treba, kaže nam.

Ipak, kao što smo na samom početku ovoga teksta rekli u ovom dijelu svijeta vrlo je zastupljen turizam. Pored već spomenutih lokaliteta moramo se vratiti na Počitelj i Mogorjelo:

- To su dva povijesna lokaliteta, koji imaju veliko povijesno uporište. Počitelj potječe iz 14 stoljeća i pod zaštitom je države. Tu možete vidjeti povijesne objekte kako što su: Sahat kula, Gavrankapetanovićeve kuća i džamija iz 14 stoljeća. Ljudi iz raznih krajeva često dolaze ovdje, ali se zaustavljaju i u Mogorjelu, gdje je smješten arheološki spomenik iz rimskoga doba, tzv. Villa rustica, kaže Ivica i napominje da su ova dva povijesna lokaliteta obilazili ljudi iz svih dijelova svijeta.

- Najviše dolaze Vijetnamci, Kinezi i Japanci. Njih sve ovo posebno privlači. No, tu su često i Nijemci, Austrijanci, Talijani... U zadnje vrijeme dolaze Poljaci, Česi i Mađari. Nama je ipak najdraže kada dođu arheolozi i istraživači. Događa se i to često, ponosno će Ivica.

Posebnu priču u ovom dijelu svijeta čini Park prirode Hutovo blato. Radi se o submediteranskoj močvari, a sam Park prirode nudi nekoliko atrakcija. Jedna od najposjećenijih svakako je Fotosafari u Hutovu blatu, koji se sastoji od jedne polusatne vožnje po lokalitetu. Tijekom te vožnje putnik namjernik može vidjeti razne ptice močvarice i vodozemce, koji su se ovdje nastanili. Postoje i vrste koje žive samo na ovom području. Nema ih u ostatku Bosne i Hercegovini ili u Hrvatskoj.

-Ovo je područje uistinu lijepo i ljudi to prepoznaju, pa se tijekom jednog dana napravi i po desetak vožnji. Zanimanje je veliko. Često ljudi dolaze s djecom. Zna se dogoditi da tu ostanu po cijeli dan, a po neki iznajme sobe u Čapljini pa se zadrže i po više dana. Jednostavno, ljudima se ovdje sviđa. Uistinu je lijepo, pa i mi koji smo ovdje rođeni i živimo volimo ponekad navratiti, kaže Ivica.

Ono po čemu je ipak Čapljina postala najpoznatija jesu cestovno i željezničko raskrižje.

-Ovdje se zapravo sastaju sjever i jug. Svi putevi i cestovni i željeznički vode ka Čapljini, a odavde idu dalje. Imamo dobru povezanost i sa sjeverom Bosne. Često nam ljudi iz Orašja i Odžaka te Brčkog prolaze odavde. Zaustavljaju se i pitaju za određena prezimena. Nije nam teško shvatiti da imaju neku vezu sa nama, jer su prezimena ista. Nekada u povijesti su ljudi iz Hercegovine odlazili gore i gore ostajali. Tako ja osobno znam da je moj pradjed Mića tamo negdje početkom 20. stoljeća otišao u Vinkovce i tamo se nastanio. Veliki je broj čapljinskih obitelji naselilo Ilok i Osijek. Neki su se smjestili u Novoj Gradišci i Požegi, kaže Petar Ivić i napominje kako je Čapljina najurbaniji grad na ovom području, ali da je i Domovinskom ratu bila vrlo važna:

- Ovdje živi oko šest tisuća stanovnika, ali nam gravitira dvadesetak sela, pa je ta brojka mnogo veća, a blizu su i drugi gradovi: Ljubuški, Čitluk, nije daleko ni Stolac. Tu je i granica. Ovdje je bila vojarna a potom i vojno učilište i ono što su mladi dečki ovdje naučili nosili su u obranu cijele zemlje, svugdje gdje su bile postrojbe Hrvatskoga vijeća obrane.

Čapljina je danas jedan od najljepših gradova ne samo u Hercegovini. U to smo se osobno uvjerali, a ljudi su ovdje bili i kreativni. Svoje vrijednosti poštuju. Za hrvatsku slobodu mnogi su Čapljinci i živote dali i zato nije bilo niti jednog Čapljinca koji nije bio sretan kada je niknuo Spomenik hrvatskoj slobodi. Nisu stanovnici ovoga grada zaboravili niti onoga po kome je grad dobio ime.

-Pa, naravno! Kako ćemo ju zaboraviti. Naš je grad dobio ime po njoj. Bilo je normalno da dignemo spomenik čapli i zato nas ona gleda svakoga dana kada prolazimo pored nje i želi nam sretan put kud god išli i što god radili, kaže nam Mića.

I za kraj, još jedna zanimljivost o Čapljini. Naime, jedna skupina čeških znanstvenika je utvrdila da su upravo Čapljinci najviši ljudi na svijetu.